

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., ve věci

žalobce: N. T. H.,
zastoupený advokátkou JUDr. Štěpánkou Mikovou
sídlem 28. října 1001/3, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky, IČ 00007064
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 11. 2018, č. j. OAM-739/ZA-ZA02-LE05-R2-2015,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ČR ze dne 22. 11. 2018, č. j. OAM-739/ZA-ZA02-LE05-R2-2015 **se zrušuje a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 8 228 Kč, k rukám jeho právní zástupkyně JUDr. Štěpánky Mikové, advokátky, a to ve lhůtě do 20 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalovaného uvedeným ve výroku tohoto rozsudku bylo rozhodnuto o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že se azyl žalobci podle § 12, § 13, § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje a dále, že žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu. Toto rozhodnutí bylo vydáno po vrácení věci žalovanému na základě zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 1. 2. 2017, čj. 6 Azs 309/2016 - 28, kterým byl zrušen zamítavý rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 11. 2016, čj. 1 Az 40/2016 - 27 a současně též předchozí zamítavé rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2016, č. j. OAM-739/ZA-ZA02-LE05-R2-2015. Pro věc je zejména podstatné to, že Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku vyslovil závazný právní názor (vytvořena právní věta v databázi NSS) ohledně posuzování toho, zda se jedná o vážný zločin ve smyslu zákona o azylu: *„Pojem „vážný zločin“ [§ 15a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu] je autonomním pojmem azylového práva a je třeba jej vykládat s přihlédnutím k významu, jaký mu přikládá směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (kvalifikační směrnice) a Úmluva o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.). Závěr o tom, že se žadatel o mezinárodní ochranu dopustil vážného zločinu, a tudíž mu nelze udělit doplňkovou ochranu, nelze odůvodnit pouze s odkazem na skutečnost, že byl odsouzen za spáchání činu, jenž je ve vnitrostátním trestním právu kvalifikován jako zvlášť závažný zločin, nýbrž je vždy třeba posoudit individuální okolnosti případu.“*
2. Žalobce napadl žalované rozhodnutí včasnou žalobou podanou podle § 32 odst. 1 zákona o azylu a podle § 65 a násl. zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), kterou odůvodnil následujícím způsobem.
3. Žalobce namítal nezákonnost žalovaného rozhodnutí, neboť tvrdí, že spadá do sociální skupiny propuštěných trestanců, když tyto okolnosti žalovaný správní orgán nevyhodnotil, toliko tvrdil, že žalobce do žádné z kategorií podle § 12 písm. b) zákona o azylu nespadá a uvedl, že žalobci nehrozí další odsouzení za tentýž trestný čin, za který byl již postižen v České republice a že případné vyloučení ze společnosti či diskriminace ze strany úřadů není pronásledováním. Žalobce proti tomu uvádí, že situaci, kdy by byl konstantně šikanován, resp. diskriminován nejen státními orgány, ale i společností a blízkým okolím, lze považovat za psychický nátlak dosahující intenzity pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu. To vše je zdůrazněno tím, že ve Vietnamu je komunistický režim a lidská práva tam nejsou dodržována. Žalobce zdůraznil, že popisoval svoje obavy z věřitelů, resp. lichvářů, kteří vymáhají dluhy a postupovali proti němu velmi nevybíravě a s největší pravděpodobností i nezákonně. Tedy z uvedeného důvodu má žalobce za to, že mu měl být udělen azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu.
4. Dále žalobce tvrdí, že žalovaný nesprávně vyhodnotil možnost udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 písm. b) zákona o azylu, neboť žalobce má v České republice přítelkyni a dvě nezletilé děti s předchozí partnerkou, které chce kontaktovat a vychovávat je. Se svojí stávající partnerkou chce uzavřít manželství a založit rodinu. Nutnost opustit Českou republiku by pro žalobce znamenala významné strádání, podle žalobcových slov mnohem závažnější, než by bylo například hladovění, bezdomovectví nebo jiné humanitární důvody.

5. Žalobce nesouhlasí se závěrem žalovaného, podle kterého mu nebylo možno udělit doplňkovou ochranu s odkazem na § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu s tím, že je dáno podezření, že se žalobce dopustil vážného zločinu. S tímto závěrem žalobce nesouhlasí, neboť byl sice odsouzen za zvlášť závažný zločin podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „trestní zákoník“), kde je stanoven trest odnětí svobody v rozsahu dvou až deseti let, kdy žalobce byl odsouzen na 2,5 roku, nicméně je třeba vždy posuzovat daný trestný čin a okolnosti jeho spáchání, jelikož vážný zločin podle zákona o azylu nelze posuzovat měřítkem obecných kategorií trestního práva. K tomu žalobce doplňuje, že u tohoto konkrétního zvlášť závažného zločinu podle trestního zákoníku je horní hranice deseti let rozhodná jako minimální hranice pro to, aby mohl být trestný čin hodnocen jako zvlášť závažný zločin. Dále zdůrazňuje, že za uvedený zvlášť závažný zločin lze uložit trest odnětí svobody v trvání dvou až deseti let, přičemž žalobci, jak již uvedeno, byl uložen trest odnětí svobody 2,5 roku, tedy na samé spodní hranici trestní sazby, z čehož dovozuje, že byla v daném případě přítomna řada polehčujících okolností, resp. že zjevně absentovaly přitěžující okolnosti. Žalobce dále zdůraznil, že v dané věci byl trestný čin ve stádiu pokusu, což snižuje společenskou závažnost a dále to, že trestným činem nebyla způsobena žádná škoda. Pokud se jedná o údajnou dlouhodobost působení žalobce, pak zdůraznil, že nebyla prokázána předchozí sklizeň pěstovaného konopí a nelze hovořit o soustavné opakující se činnosti, neboť se jednalo o jednorázovou dobu biologického růstu rostliny. Mimoto se konopí, jak sám žalovaný uvedl, řadí mezi tzv. měkké drogy. Dále žalobce tvrdí, že on sám byl najatým pracovníkem, rozhodně nebyl organizátorem, a připomněl, že trest již vykonal a vzal si z něj ponaučení. Pokud se jednalo o jeho expresivní vyjádření, že spáchal „*strašný zločin*“ pak objasňuje, že se jednalo o kající prohlášení, nikoliv o relevantní argumentaci na podporu závěru, že se jedná o vážný zločin ve smyslu zákona o azylu. Žalobce rovněž vyzdvihl tu okolnost, že rozsudek neobsahuje odůvodnění, tedy neobsahuje řadu skutkových okolností a myšlenkové pochody, z nichž by bylo možno seznat, které skutečnosti šly ve prospěch žalobce. Konečně, jednalo se o první trestný čin žalobce. Ze všech těchto důvodů žalobce tvrdí, že trestný čin, kterého se dopustil, nelze hodnotit jako vážný zločin ve smyslu zákona o azylu. S ohledem na uvedené nebyly dle žalobce posuzovány řádně důvody případné doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu, tedy žalobce má zato, že se žalovaný udělením doplňkové ochrany řádně nezabýval.
6. Ze všech uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
7. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odmítl důvodnost žaloby a setrval na zhodnocení skutkového stavu tak, jak jej prezentoval v žalobou napadeném rozhodnutí. Žalovaný měl za to, že tímto svým v pořadí druhým rozhodnutím ve věci dostal kritériím pro posouzení vážného zločinu ve smyslu zákona o azylu. Navrhl proto zamítnutí žaloby.
8. Krajský soud zjistil ze správního spisu tyto rozhodné okolnosti. Žalobce, státní příslušník Vietnamské socialistické republiky, podal dne 1. 9. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že zemi původu opustil proto, že si tam půjčil od skupiny lidí peníze s vysokým úrokem a nebyl schopen je splácet. V případě návratu se obává ohrožení svého života kvůli dluhům a také dalšího trestu za čin, za který již byl potrestán v České republice. Téhož dne 1. 9. 2015 byl s žalobcem proveden pohovor o důvodech podání

žádosti o udělení azylu. Žalobce uvedl, že se doslechl se, že ve Vietnamu za takový čin hrozí vyšší trest a možná i trest smrti, po výkonu trestu navíc není možnost začít znovu žít normální život. Jednoho z jeho známých v takové situaci úřady předvolaly (důvod žalobce nezná) a obtěžovaly. Žalobce nevěděl, že může být z důvodu odsouzení za zvlášť závažný zločin vyloučen z možnosti získat v České republice doplňkovou ochranu, nechápe to, „*nebyl ten hlavní*“ a byl mu uložen trest odnětí svobody ve výši jen dva a půl roku. Chce zde zůstat a najít si práci, uživit se a hledat kontakty na svou rodinu. Ještě během výkonu trestu totiž zjistil, že jeho manželka žije s jiným mužem. Své děti a manželku, jež mají v České republice povolen dlouhodobý pobyt, viděl žalobce naposledy v roce 2013. Domnívá se, že mezinárodní ochrana je jediný způsob, jak si může v České republice legalizovat pobyt. Žalobce ještě doplnil, že ve Vietnamu nejsou dodržována lidská práva a že země je postihována přírodními pohromami. Dne 1. 12. 2017 byl s žalobcem proveden doplňující pohovor, v němž uvedl, že se jeho situace nezměnila s výhradou nové okolnosti, že žije již dva roky s přítelkyní, s níž čeká narození dítěte a hodlá s ní uzavřít manželství. Rovněž v tomto pohovoru uvedl, že se dopustil „*strašného činu*.“ K tomu ještě uvedl, že byl nalákan do práce, aby se staral o rostliny, nevěděl, že se jedná o konopí. Trval přitom na tom, že se až při zatčení dozvěděl, čeho se vlastně dopustil.

9. Žalovaný si v rámci správního řízení vyžádal rozsudek Okresního soudu v Kolíně ze dne 23. 1. 2014, č. j. 1 T 116/2013-1002, jímž byl žalobce za spáchání pokračujícího zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy ve stádiu pokusu podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) ve spojení s § 21 odst. 1 trestního zákoníku odsouzen k odnětí svobody na dva a půl roku a byl mu uložen zákaz pobytu v okrese Kolín na pět let a dále trest propadnutí věci. Uvedený trestní rozsudek neobsahuje odůvodnění.
10. Žalovaný rozhodnutím, které je napadeno žalobou, rozhodl tak, že se žalobci azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu neuděljuje a doplňkovou ochranu mu pro existenci důvodů podle § 15a zákona o azylu udělit nelze. Žalovaný nezjistil, že by žalobci ve Vietnamu hrozilo pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žalovaný vycházel z podkladů, které nebyly žalobcem sporovány, jejich shrnutí je uvedeno na str. 4 žalovaného rozhodnutí. Obavy žalobce z opětovného potrestání za trestnou činnost spáchanou a již potrestanou v České republice označil žalovaný za nepodložené s odkazem na informaci Ministerstva zahraničních věcí (MZV ČR čj. 123004/2012-LPTP), ze které vyplývá, že vietnamské právo umožňuje stíhání trestných činů spáchaných vietnamskými občany v zahraničí pouze tehdy, požádá-li stát o vydání svého občana k posouzení trestní odpovědnosti před výkonem trestu či v jeho průběhu, což není případ žalobce. Naproti tomu případ, kdy by došlo k opakovanému stíhání přímo ve Vietnamu po vykonání trestu v zahraničí, není znám. Ani žalobce sám neuváděl, že by jeho údajný známý byl skutečně trestně stíhán, uváděl pouze obtěžování místními úřady. Obava žalobce z opakovaného trestního stíhání a výkonu trestu, natož pak z uložení trestu smrti, proto není důvodná. Dle žalovaného tak nelze žalobce zařadit mezi osoby, jimž hrozí pronásledování z důvodu jejich příslušnosti k sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Udělení azylu nemůže odůvodnit ani strach žalobce z věřitelů či jeho nesouhlas s komunistickým režimem ve Vietnamu ani to, že má na území České republiky děti a novou přítelkyni ani to, že Vietnam postihují přírodní pohromy jako povodně a sucho.

11. Žalovaný neshledal ani žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Jmenovitě uvedl, že za takový důvod nelze považovat osobní situaci žalobce, který má na území České republiky manželku (z protokolů k žádosti o udělení azylu ani z žaloby není zcela zjevné, zda se jedná již o bývalou manželku - pozn. soudu), nezletilé děti a přítelkyni. Žalovaný se dále věnoval posouzení důvodů pro to, zda je dáno vyloučení možnosti udělit doplňkovou ochranu na základě skutečnosti, že žalobce byl pravomocně odsouzen a potrestán za pokračující zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy ve stádiu pokusu podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c), když dospěl opakovaně k závěru, že se jedná o vážný zločin dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, tedy k závěru, že žalobci nelze na základě této vylučující skutečnosti udělit doplňkovou ochranu. Žalovaný zdůraznil nebezpečnost omamných a psychotropních látek, která vyplývá i z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána, a dále učinil závěr o tom, že žalobce se dopustil zločinu promyšleně a rafinovaným způsobem za účelem dosažení hmotného zisku, když k dokonání nedošlo z důvodu zásahu Policie ČR. Meritorním posouzením důvodů pro udělení doplňkové ochrany na straně žalobce se pak již žalobce proto nezabýval.
12. Krajský soud věc posoudil bez jejího veřejného projednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., následovně.
13. Pokud jde o námitku příslušnosti žalobce k ohrožené sociální skupině, pak tuto považuje krajský soud ve shodě s žalovaným za nedůvodnou. Tato námitka byla vystavěna pouze na tvrzení žalobce o tom, že je ho známý měl po návratu do Vietnamu potíže s místními úřady. Správní orgán přitom zdůvodnil, že dle informace Ministerstva zahraničních věcí (MZV ČR čj. 123004/2012-LPTP) vietnamské právo umožňuje stíhání trestných činů spáchaných vietnamskými občany v zahraničí pouze tehdy, požádá-li stát o vydání svého občana k posouzení trestní odpovědnosti před výkonem trestu či v jeho průběhu, což není případ žalobce. Tento podklad žalobce nijak nespороval ani netvrdil, že by jeho známý byl skutečně vystaven opakovanému trestnímu stíhání či dokonce odsouzení. Ostatně již Nejvyšší správní soud v minulosti opakovaně obavy občanů Vietnamské socialistické republiky z druhého trestního stíhání po návratu do vlasti vyhodnotil jako liché (usnesení NSS ze dne 6. 2. 2014, č. j. 9 Azs 27/2013 - 27, či ze dne 23. 11. 2016, č. j. 6 Azs 139/2016 - 28) a touto otázkou se přímo ve věci žalobce zabýval již v rozsudku ze dne 1. 2. 2017 čj. 6 Azs 309/2016 - 28, přičemž uvedenou námitku vyhodnotil jako nedůvodnou (takto formulovaná kasační námitka nezaložila přijatelnost kasační stížnosti). Nejvyšší správní soud uzavřel, že uvedený příběh známého žalobce, který měl po návratu do Vietnamu problémy s úřady kvůli své trestní minulosti („*místní úřady ho vždy předvolaly*“, „*pořád ho otravují*“, „*dělaly by mu potíže*“) nezakládá u žalobce obavy z takových potíží, které by dosahovaly intenzity pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu.
14. Pokud jde o námitku žalobce, že byl u něho dán důvod pro udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, pak i v tomto směru se Nejvyšší správní soud již ve věci žalobce jasně vyjádřil, když uvedl, že na tuto formu mezinárodní ochrany není právní nárok (viz též rozsudek NSS ze dne 22. ledna 2004 č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Žalobce přitom jako jediný důvod uváděl fakt, že v České republice žije jeho manželka a jeho nezletilé děti, což však udělení humanitárního azylu odůvodnit nemůže (viz též rozsudek NSS ze dne 8. dubna 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60). Po vrácení věci žalovanému žalobce doplnil, že

v současnosti žije s družkou, s níž hodlá uzavřít manželství a s níž očekává narození dítěte. Žalovaný správní orgán ani tuto nově přistouplivší okolnost nevyhodnotil jako relevantní z pohledu udělení azylu z humanitárního důvodu. Tato nová okolnost však pro svůj charakter, kdy se obdobně jedná o důvod spočívající ve vztahu k nezletilému dítěti (zde teprve očekávanému), nemůže změnit právní náhled na věc.

15. Krajský soud však shledal důvodnou tu námitku žalobce, která směřovala proti závěru žalovaného, že jsou na straně žalobce dány takové důvody, které ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu vylučují možnost udělení doplňkové ochrany, protože se žalovaný meritorním posouzením této otázky nezabýval.
16. Podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu platí, že doplňkovou ochranu nelze udělit, je-li důvodné podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, se dopustil vážného zločinu. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ve věci žalobce ze dne 1. 2. 2017 čj. 6 Azs 309/2016 - 28, zakotvení této výluky je promítnutím úpravy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), která od 21. 12. 2013 nahradila směrnicí č. 2004/83/ES. Podle čl. 17 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice nemají státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti nárok na doplňkovou ochranu, existují-li vážné důvody se domnívat, že se dopustili vážného zločinu. Dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ve věci žalobce ze dne 1. 2. 2017, čj. 6 Azs 309/2016 - 28 uvedl: *„[11] (...) Ačkoli doplňková ochrana jako taková je institutem vlastním unijnímu právu, citované ustanovení svým zněním, s určitými odchylkami (časová neomezenost, absence teritoriálního omezení a charakteristiky zločinu jako nepolitického) odpovídá čl. 12 odst. 2 písm. b) kvalifikační směrnice, který vymezuje důvody vylučující určitou osobu z postavení uprchlíka [v českém právu mu v zásadě odpovídá § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu]. Toto ustanovení má základ v Úmluvě o právním postavení uprchlíků (vyhlášena pod č. 208/1993 Sb., dále jako „Ženevská úmluva“), jejíž čl. 1 odst. F písm. b) vylučuje aplikaci úmluvy na osobu, o níž jsou vážné důvody domnívat se, že se dopustila vážného nepolitického zločinu mimo zemi svého azylu dříve, než jí bylo povoleno se tam usadit jako uprchlík (srov. body 3, 22 a 24 odůvodnění kvalifikační směrnice). Všechna citovaná ustanovení tedy vylučují přiznání mezinárodní ochrany cizinci, u něhož je důvodné podezření, že se dopustil vážného (...) zločinu. Že jsou pojmy užívané v § 15 odst. 1 písm. b) a v § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu synonyma, ostatně již ve vztahu ke znění účinnému před novelizací provedenou zákonem č. 314/2015 Sb. konstatovala jak judikatura (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. srpna 2016, č. j. 49 Az 71/2015 - 26, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. srpna 2016, č. j. 3 Azs 82/2016 - 29), tak doktrína (KOSAŘ, D., MOLEK, P., HONUSKOVÁ, V., JURMAN, M., LUPAČOVÁ, H. Zákon o azylu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 230). Výklad pojmu vážný zločin v § 15a zákona o azylu v souvislosti s doplňkovou ochranou tak musí být v souladu s významem, jaký je mu ve vztahu k azylu připisován v režimu Ženevské úmluvy i kvalifikační směrnice.“*
17. Dále krajský soud odkazuje na body 12, 13 uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu, který byl vydán právě ve věci žalobce, a proto je oběma stranám dobře znám a mají jej k dispozici. Podstatné přitom je, že při posouzení toho, zda se jedná o vážný zločin ve

smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, nelze vystačit s vnitrostátní úpravou trestního práva, nýbrž je třeba vždy zohlednit i to, jak je daný trestný čin posuzován v jiných zemích, na které dopadá kvalifikační směrnice, posoudit veškeré polehčující a přitěžující okolnosti konkrétního případu, včetně toho, zda byl již trest vykonán a žadatel o udělení mezinárodní ochrany se z něj poučil. Zde krajský soud opět cituje z rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci žalobce ze dne 1. 2. 2017 čj. 6 Azs 309/2016 – 28, a to závazný právní názor pro žalovaného: „[14] Z výše uvedeného vyplývá, že závěr o tom, že se stěžovatel dopustil vážného zločinu, a tudíž mu nelze udělit doplňkovou ochranu, nelze odůvodnit pouze s odkazem na to, že byl žadatel odsouzen za spáchání činu, který je vnitrostátním trestním právem označován za zvlášť závažný zločin. Ačkoli může být kvalifikace činu z hlediska terminologie trestního práva jedním z kritérií, ke kterým je žalovaný povinen přihlídnout (jakkoli kritériem výchozím), z hlediska požadavku souladnosti rozhodnutí o mezinárodní ochraně s kvalifikační směrnicí nemůže být jediným. V kontextu případu stěžovatele budou dalšími okolnostmi, které je třeba vzít v úvahu, povaha a závažnost činu spáchaného stěžovatelem a v souvislosti s ní výše uloženého trestu, míra účasti stěžovatele na trestné činnosti, skutečnost, že nedošlo k dokonání trestného činu (včetně příčiny, proč se tak nestalo) či skutečnost, že stěžovatel již trest odnětí svobody vykonal. Na tomto místě Nejvyšší správní soud pouze upozorňuje, že podle výše citovaného rozsudku Soudního dvora ve věci Spolková republika Německo proti B. a D. skutečnost, zda cizinec je či není aktuální hrozbou pro bezpečnost ve státě, v němž žádá o mezinárodní ochranu, není pro aplikaci vylučovací klauzule zahrnující spáchání vážného zločinu relevantní (odstavce 104 a 105 odůvodnění).“

18. Nyní se bude krajský soud zabývat povahou žalobcem spáchaného trestného činu dle vnitrostátní právní úpravy. Žalobce se dopustil pokračujícího zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst., 1 trestního zákoníku. Zločinu podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku se dopustí ten, kdo ve značném rozsahu neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed a bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku.
19. Pokud jde o terminologii vnitrostátní úpravy trestního práva, pak § 14 odst. 3 trestního zákoníku uvádí, že zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přechyby; zvlášť závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let. Tedy uvedený trestný čin žalobce podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, je zvlášť závažným zločinem proto, že horní sazba trestu odnětí svobody splňuje kritérium nejvyšší horní sazby pro zařazení mezi zvlášť závažné úmyslné trestné činy. Nelze přitom odhlédnout od toho, že na základě věcné příslušnosti posuzuje věc okresní soud, (§ 16, § 17 a contrario zák. č. 141/160 Sb., trestního řádu, dále jen „trestní řád“), zatímco krajské soudy posuzují případy, kde spodní hranice činí nejméně pět let nebo za který lze uložit výjimečný trest a dále posuzují vymezené trestné činy (§ 17 trestního řádu). Tedy i tato kritéria pro stanovení věcné příslušnosti soudu svědčí o tom, že typově patří trestný čin podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku sice mezi zvlášť závažné zločiny,

avšak uvnitř této kategorie jej nelze řadit mezi trestné činy nejzávažnější, které posuzuje v prvním stupni krajský soud.

20. Objektem trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 trestního zákoníku (obsahuje kvalifikované skutkové podstaty) je zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovaného nakládání s jedy, omamnými a psychotropními látkami, přípravky obsahujícími omamnou nebo psychotropní látku a prekursory. I přes zjevný možný dopad na zdraví i lidský život není tento trestný čin zařazen mezi trestné činy proti životu a zdraví, nýbrž je zařazen mezi trestné činy obecně nebezpečné (hlava VII.), trestné činy obecně ohrožující (díl 1). Zákonodárce zde totiž kriminalizuje i takové jednání, které k ohrožení života a zdraví nesměruje bezprostředně, neboť jsou chráněny např. rovněž sociální vazby případných konečných konzumentů. Naproti tomu např. vražda a ublížení na zdraví jsou zařazeny mezi trestné činy proti životu a zdraví (hlava I.) a trestný čin znásilnění je zařazen mezi trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (hlava III.) Krajský soud uvedl tyto trestné činy a jejich zařazení z pohledu trestního práva, tedy dle primárního objektu trestného činu, právě proto, že dle Pokynů UNHCR ze dne 4. 9. 2003, se za závažné zločiny obecně považují zločiny proti životu, fyzické integritě nebo svobodě člověka, jmenovitě např. vražda, znásilnění, žhářství, ozbrojená loupež (viz k tomu blíže rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2016, č. j. 49 Az 71/2015-269, v němž se jednalo o posouzení důvodů vylučujících udělení doplňkové ochrany pro spáchání obdobného trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1 zák. č. 140/1961 Sb., trestního zákona, a ze kterého rovněž vyplývá, že se důvod vyloučení „*použije pouze v případě vysokého stupně závažnosti dotčeného zločinu*“).
21. Tedy krajský soud činí ten dílčí závěr, že typově daný trestný čin nespadá mezi ty trestné činy, které budou zpravidla důvodem pro použití vylučovací klauzule podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Tím se ovšem netvrdí, že uvedený trestný čin nemůže v konkrétním případě kritéria pro použití vylučovací klauzule splňovat. V daném případě tomu tak však není. Jak již uvedeno, jednalo se o trestný čin ve stadiu pokusu, nikoliv o dokonáný trestný čin, přičemž nebyla způsobena žádná škoda, byť v důsledku včasného zásahu Policie ČR. Pokud žalovaný doplnil vlastní úvahy o tom, že žalobce prováděl danou protizákonnou činnost „*rafinovaným způsobem, když najal jinou osobu*“ jedná se o jeho vlastní hodnocení, které nemá oporu v trestním rozsudku. Lze připomenout, že pokud by byl žalobce uznán vinným jako člen organizované skupiny, pak by tato právní kvalifikace musela být uvedena ve výrokové části rozhodnutí, neboť se jedná o kvalifikační okolnost kvalifikované skutkové podstaty podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. K tomu, aby pachatel spáchal trestný čin jako člen organizované skupiny, postačí: „*pokud bylo zjištěno, že mezi nejméně třemi osobami reálně existujícími a vzájemně spolupracujícími došlo k určité součinnosti na realizování trestné činnosti, která vykazuje takovou míru plánovitosti jejího průběhu a tomu odpovídající koordinaci úkolů jednotlivých osob, že tyto okolnosti zvyšují pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu a na druhé straně znesnadňuje jeho odhalení, a tím také jeho společenskou škodlivost a závažnost*“ (viz R 53/1976-II).

22. Za zcela zásadní považuje krajský soud v dané věci tu okolnost, že správní orgán měl k dispozici toliko trestní rozsudek, který v souladu s § 129 odst. 2 trestního zákoníku neobsahoval odůvodnění. Jakkoliv lze z výrokové části seznat popis skutku, nelze, jak žalobce správně namítá, znát a je zjevně nepřipustné domýšlet skutkové okolnosti, které vzal okresní soud při svém rozhodování v potaz jak ve prospěch, zejména však k tíži žalobce (zásada *in dubio pro reo*). V tomto ohledu správní orgán nemá dostatek podkladů a ani nemá žádný skutečně relevantní způsob, jak by absenci těchto údajů nahradil. Ani případné doplnění podkladů o obžalobu by nemohlo vést spolehlivě k doplnění absentujících okolností a úvah soudu, kterými se řídil při uložení trestu, a to právě z důvodu, že obžaloba je pouze návrhem rozhodnutí podávaným státním zástupcem, nikoliv autoritativním odůvodněním vydaného rozsudku. Uvedená absence odůvodnění nemůže jít žalobci k tíži, neboť ten má právo na spravedlivý proces před správním orgánem na základě čl. 36 Listiny základních práv a svobod, jehož součástí je právo na řádné posouzení věci. Vedle toho je dle shora nastíněných kritérií ve prospěch žalobce třeba zvážit tu okolnost, že trest již vykonal a podle svých slov si z něj vzal i ponaučení. Toto tvrzení správní orgán nijak nevyvrátil. Pokud šlo o expresivní vyjádření žalobce o tom, že spáchal „strašlivý čin,“ lze toto skutečně vnímat spíše jako kající prohlášení žalobce než podpůrný argument toho, že se jedná o vážný zločin ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Pokud žalovaný poukázal v žalovaném rozhodnutí na Jednotnou úmluvu o omamných a psychotropních látkách ze dne 31. 3. 1961, Úmluvu o psychotropních látkách ze dne 21. 2. 1971, Úmluvu Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami ze dne 20. 12. 1988 a zejména na preambule těchto mezinárodních smluv, v nichž je zdůrazněn negativní dopad výroby a obchodu s těmito látkami, je třeba doplnit, že na druhé straně současně sám připustil, že se u konopí jedná o tzv. měkké drogy.
23. Jak již uvedeno, při posouzení toho, zda je namístě aplikace vylučovací klauzule podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, je třeba posuzovat věc dle kvalifikační směrnice a to zejména s ohledem na skutkové okolnosti konkrétní věci. Dle krajského soudu přitom právě skutkové okolnosti dané věci s ohledem na absenci odůvodnění trestního rozsudku, s ohledem na uložení trestu odnětí při spodní hranici zákonné trestní sazby a s ohledem na to, že žalobce trest již vykonal, přičemž si z něj dle svých slov vzal ponaučení, když se nejedná o trestný čin primárně směřující proti životu a zdraví, neumožňují aplikaci vylučovací klauzule podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.
24. Uvedený závěr krajského soudu vedl ke zrušení žalovaného rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s., přičemž žalovaný se v dalším řízení bude zabývat věcným posouzením udělení doplňkové ochrany žalobci podle § 78 odst. 5 s. ř. s. Krajský soud přitom doplňuje, že to, zda má, či nemá být doplňková ochrana žalobci, žádným způsobem nepředjímá. Krajský soud v tomto ohledu nemohl za žalovaného zcela nahrazovat absentující úvahy a dotvářet tak správní rozhodnutí (viz rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2018, č. j. 3 Azs 284/2017 - 30).
25. O nákladech řízení rozhodl krajský soud podle zásady úspěchu ve věci zakotvené v § 60 odst. 1 s. ř. s., když úspěšnému žalobci přiznal proti žalovanému náhradu nákladů spočívajících v právním zastoupení, a to ve dvou úkonech právní služby [převzetí věci a podání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách

advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], přičemž sazba za jeden úkon právní služby činí 3 100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu), která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy za jeden úkon právní služby náleží 3 400 Kč, za dva úkony právní služby činí náhrada nákladů řízení 6 800 Kč. Právní zástupkyně žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, proto se částka zvyšuje o příslušnou sazbu této daně, celkem tedy o 1 428 Kč. Přiznané náklady řízení proti žalovanému tak činí celkem 8 228 Kč. Platební místo bylo určeno v souladu s § 149 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s ust. § 64 s. ř. s. Lhůta ke splnění uložené povinnosti byla určena jako přiměřená charakteru uložené povinnosti v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ust. § 64 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 25. dubna 2019

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně